

KỸ THUẬT LẬP TRÌNH

GIỚI THIỆU HỌC PHẦN

- **Thời lượng: 2 tín chỉ**
 - 18 tiết lí thuyết
 - 24 tiết thực hành
- **Đánh giá kết quả học tập**
 - Điểm chuyên cần ($\geq 20\%$ trên tổng số 11 buổi)
 - Đi học đầy đủ, đúng giờ
 - Tham gia xây dựng bài
 - Kiểm tra giữa kì: báo cáo bài tập lớn, bài thực hành (điểm ≥ 5)
 - Thi kết thúc học phần: thực hành - Python

TÀI LIỆU THAM KHẢO

■ Tài liệu chính:

- ❑ [1] Jose Manuel Ortega - Mastering Python for Networking and Security_ Leverage the scripts and libraries of Python version 3.7 and beyond to overcome networking and security issues-Packt Publishing Ltd.
- ❑ [2] TJ O'Connor - Violent Python A cookbook for hackers, forensic analysts, penetration testers and security engineers-Syngress (2013).

■ Tài liệu tham khảo:

- ❑ [3] Gray Hat Python - Python Programming for Hackers and Reverse Engineers (2009).

NỘI DUNG MÔN HỌC

■ Gồm 4 bài:

- ❑ Bài 01: Tổng quan về ngôn ngữ Python
- ❑ Bài 02: Kiểm thử xâm nhập (red team)
- ❑ Bài 03: Phòng thủ (blue team)
- ❑ Bài 04: Một số vấn đề ATTT khác

Bài 01: Tổng quan về ngôn ngữ Python

1. Làm việc với Python script

- ❑ Giới thiệu về ngôn ngữ Python
- ❑ Cài đặt môi trường thực thi
- ❑ Thư viện python

2. Lập trình cơ bản

- ❑ Lập trình hướng cấu trúc
- ❑ Lập trình hướng đối tượng OOP

3. Lập trình nâng cao

- ❑ Mô đun , gói
- ❑ Làm việc với file
- ❑ Quản lý file, lỗi và xử lý ngoại lệ
- ❑ Lập trình socket, http

Ví dụ mở đầu

- Nhân 2 số lớn
- VD: 123456789123456789123456789123456789
123456789123456789123456789123456789
123456789 * 1000000000

Ngôn ngữ C++

```
void nhan(solon n1,solon n2,solon &n)
{
    node *p,*p1,*p2;    long long i,dem=0;
    solon a;taosolon(a);    solon b;taosolon(b);
    p=n2.cuoi;    while(p!=NULL)
    {
        nhan1so(n1,p->x,a);
        for(i=0;i<dem;i++)
```

...

Quá nhiều dòng code

Ngôn ngữ Python

```
>print
1234567891234567891
23456789123456789
1234567891234567891
23456789123456789
123456789 *
1000000000
```


Giới thiệu Python

- ❑ Thiết kế năm 1991, tác giả: Guido Van Rossum
- ❑ Đặc điểm:
 - **Là ngôn ngữ kịch bản và thông dịch**
 - **Trong sáng, gần gũi và dễ học**
 - Tăng cường sử dụng từ khóa tiếng Anh, hạn chế các kí hiệu
 - Hướng tới sự đơn giản
 - ✓ Có while bỏ do while
 - ✓ Có elif bỏ switch – case
 - Ưu tiên cho việc đọc lại code
- ❑ Ngôn ngữ lập trình đơn giản, dễ học: Python có cú pháp rất đơn giản, rõ ràng. Nó dễ đọc và viết hơn rất nhiều khi so sánh với những ngôn ngữ lập trình khác như C++, Java, C#. Python làm cho việc lập trình trở nên thú vị, cho phép bạn tập trung vào những giải pháp chứ không phải cú pháp.

Giới thiệu Python

■ Tại sao chọn Python?

- ❑ Nó là một ngôn ngữ nguồn mở đa nền tảng: Linux, DOS, Windows, và macOS X.
 - Hòa hợp tốt với các ngôn ngữ khác: Java, .NET, C/C++, ...
 - Python chạy mọi nơi: Unix, Windows, Mac, Nokia S60
- ❑ Nhiều thư viện, mô-đun và dự án tập trung vào bảo mật máy tính được viết bằng Python.
- ❑ Có sẵn rất nhiều tài liệu, cùng với một cộng đồng người dùng rất lớn.

Môi trường lập trình

IDLE

SPYDER

PyCharm

eric

Atom

jupyter

Anaconda

Thonny
Python IDE for beginners

Thư viện python*

Library	Type	Commits	Contributors	Releases	Watch	Star	Fork	Commits / Contributors	Commits / Releases	Star/ Contributors
NumPy	Data wrangling	15980	522	125	280	4286	2012	31	128	8
SciPy	Data wrangling	17213	489	91	244	3043	1775	35	189	6
Pandas	Data wrangling	15089	762	76	626	9394	3709	20	199	12
Matplotlib	Visualization	21754	588	60	413	5190	2517	37	363	9
Seaborn	Visualization	1699	71	11	176	3878	580	24	154	55
Bokeh	Visualization	15724	223	40	322	5720	1401	71	393	26
Plotly	Visualization	2486	33	7	149	2044	512	75	355	62
SciKit-Learn	Machine learning	21793	842	80	1650	18246	9997	26	272	22
Keras	Machine learning	3519	428	28	1025	15043	5227	8	126	35
TensorFlow	Machine learning	16785	795	29	5002	55486	26433	21	579	70
Theano	Machine learning	25870	300	23	520	6171	2116	86	1125	21
Scrapy	Data scraping	6325	243	78	1427	20124	5353	26	81	83
NLTK	NLP	12449	196	20	376	4649	1358	64	622	24
Gensim	NLP	2878	179	43	300	4182	1595	16	67	23
Statsmodels	Statistics	8960	119	19	194	2019	977	75	472	17

*Thống kê hoạt động thư viện trên github

Bài 01: Tổng quan về ngôn ngữ Python

1. Làm việc với Python script

- ❑ Giới thiệu về ngôn ngữ Python
- ❑ Cài đặt môi trường thực thi
- ❑ Thư viện python

2. Lập trình cơ bản

- ❑ **Lập trình hướng cấu trúc**
- ❑ **Lập trình hướng đối tượng OOP**

3. Lập trình nâng cao

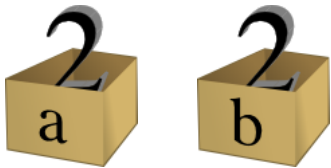

- ❑ Mô đun , gói
- ❑ Làm việc với file
- ❑ Quản lý file, lỗi và xử lý ngoại lệ
- ❑ Lập trình socket, http

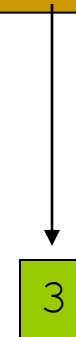
Lập trình cơ bản

❑ Biến

- ❑ Khai báo một biến bằng cách gán giá trị cụ thể cho nó. Biến sẽ tự động được giải phóng khi ra khỏi phạm vi của chương trình sử dụng nó.

	Ngôn ngữ khác (biến)	Python (tên)
a = 1		
a = 2		
b = a		

```
x = 3  
print x
```


Lập trình cơ bản

❑ Kiểu dữ liệu

- Số: int, long, float, complex
- Toán tử : + - / * %

```
x = 14
y = 3
print "Sum: ", x + y
print "Product: ", x * y
print "Remainder: ", x % y
```

```
Sum: 17
Product: 42
Remainder: 2
```

```
x = 5
print "x started as", x
x = x * 2
print "Then x was", x
x = x + 1
print "Finally x was" ,x
```

```
x started as 5
Then x was 10
Finally x was 11
```


Lập trình cơ bản

□ Kiểu dữ liệu

□ Chuỗi: str

- Đặt trong cặp dấu : ‘, “
- Nối chuỗi: +, +=
- Độ dài chuỗi x: len(x)
- Định dạng chuỗi:

```
a = "pan"  
b = "cake"  
a = a + b  
print a
```

pancake

Lập trình cơ bản

□ Kiểu dữ liệu

- Chuỗi
- Một số phương thức: upper, lower, split, replace ...

Chuyển chữ hoa

Chuyển chữ thường

Thay thế i thành a

```
x = "A simple sentence"
print x
print x.upper()
print x.lower()
x = x.replace("i", "a")
print x
```

```
A simple sentence
A SIMPLE SENTENCE
a simple sentence
A sample sentence
```


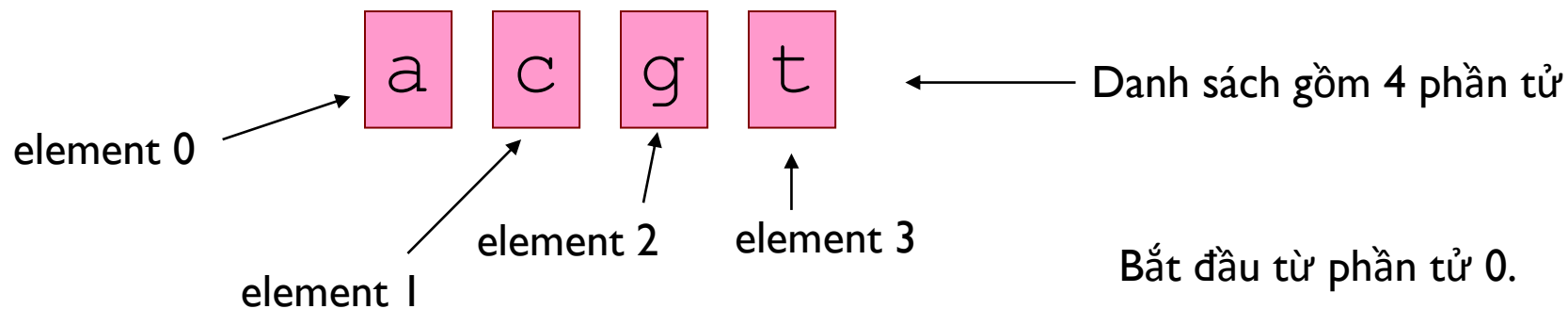
Lập trình cơ bản

❑ Kiểu dữ liệu

▪ Kiểu danh sách: list

```
nucleotides = ['a', 'c', 'g', 't']  
print "Nucleotides: ", nucleotides
```

```
Nucleotides: ['a', 'c', 'g', 't']
```


Lập trình cơ bản

□ Kiểu dữ liệu

▪ Kiểu danh sách: list

- Truy cập đến các phần tử bằng chỉ số, -1 là chỉ số phần tử cuối
- Toán tử: +, *
- Các phương thức: append, extend, insert, remove, pop, index, count, sort, reserve

```
x = ['a', 'c', 'g', 't']  
i=2  
print x[0], x[i], x[-1]
```

a g t

```
x = ['a', 't', 'g', 'c']  
print "x =", x  
x.sort()  
print "x =", x  
x.reverse()  
print "x =", x
```

```
x = a t g c  
x = a c g t  
x = t g c a
```


Lập trình cơ bản

▪ Kiểu tuple

- ✓ Giống list nhưng dữ liệu không thay đổi được
- ✓ Sử dụng dấu () để khai báo

```
t = (1, 2, 3, 4, 5)
q = (1, 2, (3, 4), 5)
```

▪ Kiểu từ điển

- ✓ {từ khóa: giá trị}
- ✓ Phương thức: keys, values, pop, items, has_key...

```
genes["cop"] = "45837"
```

Dùng dấu [] để tra cứu
đến khóa

Lập trình cơ bản

```
>>> tlf = {"Michael" : 40062, \
"Bingding" : 40064, "Andreas": 40063 }
>>> tlf.keys()
['Bingding', 'Andreas', 'Michael']
>>> tlf.values()
[40064, 40063, 40062]
>>> tlf["Michael"]
40062
>>> tlf.has_key("Lars")
False
>>> tlf["Lars"] = 40070
>>> tlf.has_key("Lars") # now it's there
True
>>> for name in tlf.keys():
...     print name, tlf[name]
...
Lars 40070
Bingding 40064
Andreas 40063
Michael 40062
```

Từ điển

Xem các từ khóa

Xem các giá trị

Xem các giá trị với khóa

Kiểm tra khóa

Chèn một cặp khóa-giá trị

Duyệt từ điển và in ra

Lập trình cơ bản

- **Kiểu tập hợp: set**

- Tập các phần tử không có thứ tự và không có phần tử trùng lặp
- Các phép toán: -(hiệu), ^ (hiệu đối xứng), &(giao), |(hợp)

```
>>> a = set('abracadabra')
>>> b = set('alacazam')
>>> a # unique letters in a
set(['a', 'r', 'b', 'c', 'd'])
>>> a - b # letters in a but not in b
set(['r', 'd', 'b'])
>>> a | b # letters in either a or b
set(['a', 'c', 'r', 'd', 'b', 'm', 'z', 'l'])
>>> a & b # letters in both a and b
set(['a', 'c'])
>>> a ^ b # letters in a or b but not both
set(['r', 'd', 'b', 'm', 'z', 'l'])
```


Điều khiển luồng

```
if <expression>:  
    <statements>  
elif <expression>:  
    <statements>  
else:  
    <statements>
```

```
var1 = 100  
if var1:  
    print "1 - Nhan mot gia tri true"  
    print var1  
else:  
    print "1 - Nhan mot gia tri false"  
    print var1
```


Vòng lặp

```
while <expression>:  
    <statements>  
else:  
    <statements>
```

```
count = 0  
while count < 5:  
    print count, " là nhỏ hơn 5"  
    count = count + 1  
else:  
    print count, " là không nhỏ hơn 5"
```

```
while <expression>:  
    while  
    <expression>:  
        <statements>  
        <statements>
```



```
0 là nhỏ hơn 5  
1 là nhỏ hơn 5  
2 là nhỏ hơn 5  
3 là nhỏ hơn 5  
4 là nhỏ hơn 5  
5 là không nhỏ hơn 5
```


Vòng lặp

```
for letter in 'Python'  
    print 'Chu cai hien tai :', letter
```

```
qua = ['chuoi', 'tao', 'xoai']  
for qua in qua:  
    print 'Ban co thich an :', qua
```

```
print "Good bye!"
```

```
for <name> in <container>:  
    for <name> in <container>:  
        <statements>  
    <statements>
```

```
for <name> in  
<container>:  
    <statements>  
else:  
    <statements>
```

```
Chu cai hien tai : P  
Chu cai hien tai : y  
Chu cai hien tai : t  
Chu cai hien tai : h  
Chu cai hien tai : o  
Chu cai hien tai : n  
Ban co thich an : chuoi  
Ban co thich an : tao  
Ban co thich an : xoai  
Good bye!
```


Vòng lặp

- **break:** kết thúc vòng lặp hiện tại và truyền điều khiển tới cuối vòng lặp.
- **continue:** trả về điều khiển tới phần ban đầu của vòng lặp. Lệnh này bỏ qua lần lặp hiện tại và bắt buộc lần lặp tiếp theo của vòng lặp diễn ra.
- **pass:** được sử dụng khi một lệnh là cần thiết theo cú pháp nhưng bạn không muốn bất cứ lệnh hoặc khối code nào được thực thi.

Lập trình cơ bản

Nhớ thụt đầu dòng

```
x = 149
y = 100
if x > y:
    print x, "is greater than", y
else:
    print x, "is less than", y
```

149 is greater than 100

```
x = 0
while x < 10:
    print x,
    x+=1
```

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

```
a = ['bo', 'me', 'con']
for x in a:
    print x,
```

bo me con

Quy tắc thụt đầu dòng

```
1 if True:
2     print ("Hello")
3     print ("True")
4
5 else:
6     print ("False")
```


Lập trình cơ bản

- Quy tắc viết một lệnh (Statement) trên nhiều dòng:
 - Sử dụng dấu \ để nói với Python rằng lệnh bao gồm cả dòng tiếp theo

```
value = 1 + \  
        2 + \  
        3
```

- Quy tắc viết nhiều lệnh trên một dòng
 - sử dụng dấu chấm phẩy (;) để ngăn cách giữa các câu lệnh

```
a = 'One'; b = "Two"; c = "Three"
```


Các phiên bản ngữ pháp Python

- Để in ra màn hình dòng chữ "Hello World", trong phiên bản 2.x, sử dụng dòng lệnh "print" mà không cần cặp dấu ngoặc ():

```
# Ngữ pháp Python 2.x
```

```
print "Hello World"
```

- Với Ngữ pháp Python 3.x để in ra dòng chữ "Hello World" bắt buộc phải để nó trong dấu ngoặc (), nếu không sẽ bị thông báo lỗi.

```
# Ngữ pháp Python 3.x
```

```
print ("Hello World")
```


Hàm

❑ Cú pháp:

```
def tên_hàm (tham_biến_1, tham_biến_2, ...)  
    # lệnh ...  
    return giá_trị_hàm
```

- ❑ Một tên được bắt đầu bằng các chữ cái viết hoa (A-Z), hoặc viết thường (a-z), hoặc kí tự gạch dưới (_), theo sau đó có thể là các kí tự khác hoặc không có gì.
- ❑ Python không chấp nhận các kí tự: @, \$ và % xuất hiện ở trong tên.
- ❑ Python là một ngôn ngữ lập trình có phân biệt chữ viết hoa và chữ viết thường, MyObject và myobject là hai tên khác nhau.

Hàm

■ Hàm

```
def max(a):  
    max = a[0]  
    for x in a:  
        if x > max:  
            max = x  
    return max
```

```
data = [1, 5, 1, 12, 3, 4, 6]  
print "Data:", data  
print "Maximum:", max(data)
```

← Khai báo hàm

} Thân hàm

← Trả về

← Gọi hàm

```
Data: [1, 5, 1, 12, 3, 4, 6]  
Maximum: 12
```


Đệ quy

Đệ quy là quá trình mà trong đó một đối tượng sẽ tự gọi lại chính nó.

Trong Python, chúng ta biết rằng một hàm có thể gọi các hàm khác. Thậm chí có thể thực hiện triển khai cho một hàm tự gọi chính nó. Kiểu cấu trúc này được gọi là các hàm đệ quy.

```
def vi_du(a):  
    print(a)  
    if (a == 1):  
        return 1  
    vi_du(a - 1)  
vi_du(10)
```

10
9
8
7
6
5
4
3
2
1

Đệ quy

Ưu điểm của đệ quy

- ❑ Các hàm đệ quy làm cho đoạn mã trông gọn gàng và dễ nhìn hơn.
- ❑ Một nhiệm vụ phức tạp có thể được chia thành các bài toán con đơn giản hơn bằng cách sử dụng đệ quy.
- ❑ Việc tạo hàm đệ quy dễ dàng hơn so với việc sử dụng một số phép lặp lồng nhau.

Nhược điểm của đệ quy

- ❑ Đôi khi tính Logic đằng sau kỹ thuật đệ quy sẽ rất khó hiểu.
- ❑ Đệ quy là rất tốn kém (không hiệu quả) vì chúng chiếm nhiều bộ nhớ và thời gian.
- ❑ Các hàm đệ quy rất khó để gỡ lỗi.

Bài 01: Tổng quan về ngôn ngữ Python

1. Làm việc với Python script
 - ❑ Giới thiệu về ngôn ngữ Python
 - ❑ Cài đặt môi trường thực thi
 - ❑ Thư viện python
2. Lập trình cơ bản
 - ❑ Lập trình hướng cấu trúc
 - ❑ **Lập trình hướng đối tượng OOP**
3. Lập trình nâng cao
 - ❑ Mô đun , gói
 - ❑ Làm việc với file
 - ❑ Quản lý file, lỗi và xử lý ngoại lệ
 - ❑ Lập trình socket, http

Lập trình hướng đối tượng OOP

Lập trình hướng đối tượng (Object-oriented programming-OOP) là một kỹ thuật hỗ trợ, cho phép lập trình viên trực tiếp làm việc với các đối tượng mà họ định nghĩa lên. Hiệu quả của kỹ thuật này giúp tăng năng suất, đơn giản hoá độ phức tạp khi bảo trì cũng như mở rộng phần mềm. Hiện nay có khá nhiều ngôn ngữ lập trình theo hướng đối tượng như C++, Java, PHP, ... và còn cả Python..

Lớp

Lớp

Một lớp là một bản thiết kế cho đối tượng. Chúng ta có thể coi một lớp như một bản phác thảo của một ngôi nhà với các chi tiết. Nó chứa tất cả các chi tiết về tên, màu sắc, kích thước,...

```
class
sinh_vien:
    pass
```

Đối tượng

Một đối tượng (thể hiện) là một khởi tạo của một lớp. Khi lớp được định nghĩa, chỉ có mô tả cho đối tượng được định nghĩa. Do đó, không có bộ nhớ nào được cấp phát.

```
a =
sinh_vien()
```


Hàm tạo

```
class sinh_vien:
    "Đây là lớp sinh viên"
    def in_thong_tin(self):
        print('Sinh viên')
        print("ID là",
self.ID)
    def __init__(self, ID):
        self.ID = ID

sv = sinh_vien(100)
sv.in_thong_tin()
```

Hàm `__init__`() được gọi bất cứ khi nào một đối tượng mới của lớp đó được khởi tạo. Hàm này còn được gọi là hàm tạo trong lập trình hướng đối tượng (OOP). Chúng ta thường sử dụng nó để khởi tạo tất cả các đối tượng của lớp.

Lớp

```
class sinh_vien:
    truong_hoc = "KMA"
    def __init__(self, ID_sv, ten_sv):
        self.ID_sv = ID_sv
        self.ten_sv = ten_sv
```

```
a = sinh_vien(10, "Nam")
b = sinh_vien(30, "Trung")
```

Tên là:Nam, ID là: 10
Tên là:Trung, ID là: 30
Trường: KMA

```
print("Tên là:{}, ID là:
{}".format(a.ten_sv, a.ID_sv))
print("Tên là:{}, ID là:
{}".format(b.ten_sv, b.ID_sv))
print("Trường:
{}".format(a.__class__.truong_hoc))
```


Phương thức

Các phương thức là các hàm được định nghĩa bên trong phần thân của một lớp. Chúng được sử dụng để xác định các hành vi của một đối tượng.

```
class sinh_vien:
    truong_hoc = "KMA"
    def __init__(self, ID_sv, ten_sv):
        self.ID_sv = ID_sv
        self.ten_sv = ten_sv
    def study(self, mon_hoc):
        print("Sinh viên {} học môn  
{})".format(self.ten_sv, mon_hoc))

a = sinh_vien(10, "Nam")
b = sinh_vien(30, "Trung")
a.study("ATTT")
b.study("ATMMT")
```


Xóa phương thức và đối tượng

```
1 class sinh_vien:
2     "Đây là lớp sinh viên"
3     def in_thong_tin(self):
4         print('Sinh viên')
5         print("ID là", self.ID)
6     def __init__(self, ID):
7         self.ID = ID
8
9 sv = sinh_vien(100)
10 sv.in_thong_tin()
11 del sv.ID
12 sv.in_thong_tin()
```

```
1 class sinh_vien:
2     "Đây là lớp sinh viên"
3     def in_thong_tin(self):
4         print('Sinh viên')
5         print("ID là", self.ID)
6     def __init__(self, ID):
7         self.ID = ID
8
9 sv = sinh_vien(100)
10 sv.in_thong_tin()
11 del sv
12 sv.in_thong_tin()
```


Đóng gói

```
class sinh_vien:
    def __init__(self):
        self.__ID = 10
    def in_thong_tin(self):
        print("ID là: {}".format(self.__ID))
    def setID(self, ID):
        self.__ID = ID

sv = sinh_vien()
sv.in_thong_tin()
sv.__ID = 30
sv.in_thong_tin()
sv.setID(100)
sv.in_thong_tin()
```

1	ID là: 10
2	ID là: 10
3	ID là: 100

Đa hình

```
1 class sinh_vien_AT:
2     def in_thong_tin(self):
3         print("Sinh viên ATTT")
4
5 class sinh_vien_CT:
6     def in_thong_tin(self):
7         print("Sinh viên CNTT")
8
9 def vi_du(sv):
10     sv.in_thong_tin()
11
12 sv1 = sinh_vien_AT()
13 sv2 = sinh_vien_CT()
14 vi_du(sv1)
15 vi_du(sv2)
```


Kế thừa

```
class lớp_cha:  
    Đoạn mã  
class lớp_con(lớp_cha):  
    Đoạn mã 2
```

```
1 class sinh_vien:  
2     def __init__(self, ID):  
3         self.ID = ID  
4     def in_thong_tin(self):  
5         print("ID của sinh viên là: ",self.ID)  
6  
7 class sinh_vien_Y(sinh_vien):  
8     def __init__(self):  
9         sinh_vien.__init__(self,100)  
10    def in_thong_tin_2(self):  
11        print('Đây là sinh viên trường Y')
```


Đa kế thừa

Một lớp có thể được dẫn xuất từ nhiều hơn một lớp cơ sở trong Python, tương tự như C++. Đây được gọi là đa kế thừa. Trong đa kế thừa, các tính năng của tất cả các lớp cơ sở được kế thừa trong lớp dẫn xuất.

```
1 class Lớp_cha_1:
2     Đoạn mã 1
3 class Lớp_cha_2:
4     Đoạn mã 2
5 class Lớp_dẫn_xuất(Lớp_cha_1, Lớp_cha_2):
6     Đoạn mã 3
```


Kế thừa đa mức

Trong kế thừa đa mức, các tính năng của lớp cơ sở và lớp dẫn xuất được kế thừa trong lớp dẫn xuất mới.

```
1 class Lớp_cha:
2     Đoạn mã 1
3 class Lớp_dẫn_xuất_1(Lớp_cha):
4     Đoạn mã 2
5 class Lớp_dẫn_xuất_2(Lớp_dẫn_xuất_1):
6     Đoạn mã 3
```


Ghi đề phương thức

❑ Hai hàm được tích hợp là `isinstance()` và `issubclass()` được sử dụng để kiểm tra các lớp kế thừa.

❑ Hàm `isinstance()` trả về giá trị `true` nếu đối tượng là một thể hiện của lớp hoặc các lớp khác dẫn xuất từ nó. Mỗi lớp trong Python kế thừa từ lớp cơ sở là `object`.

```
class sinh_vien:
    def __init__(self, ID):
        self.ID = ID
    def in_thong_tin(self):
        print("ID của sinh viên là: ",self.ID)
```

```
class sinh_vien_AT(sinh_vien):
    def __init__(self):
        sinh_vien.__init__(self,100)
    def in_thong_tin_2(self):
        print('Đây là sinh viên ATTT')
```

```
sv = sinh_vien_AT()
print(isinstance(sv,sinh_vien_AT))
print(isinstance(sv,sinh_vien))
print(isinstance(sv,float))
```


Nạp chồng toán tử

Các toán tử trong Python hoạt động cho các lớp được tích hợp sẵn. Nhưng cùng một toán tử có thể thực hiện các thao tác khác nhau với các kiểu dữ liệu khác nhau.

Tính năng này trong Python cho phép cùng một toán tử có thể thực hiện các thao tác khác nhau tùy theo ngữ cảnh được gọi là **nạp chồng toán tử**.

```
class vi_du:
    def __init__(self, a, b):
        self.a = a
        self.b = b
    def __str__(self):
        return "({0}, {1})".format(self.a,
self.b)
    def __add__(self, other):
        a = self.a + other.a
        b = self.b + other.b
        return vi_du(a, b)
t1 = vi_du(100, 102)
t2 = vi_du(104, 108)
```

(204, 210)

Nạp chồng toán tử

Toán tử	Biểu thức	Hàm bên trong
Nhỏ hơn	$a < b$	<code>a.__lt__(b)</code>
Nhỏ hơn hoặc bằng	$a \leq b$	<code>a.__le__(b)</code>
Bằng	$a == b$	<code>a.__eq__(b)</code>
Không bằng/ Khác	$a \neq b$	<code>a.__ne__(b)</code>
Lớn hơn	$a > b$	<code>a.__gt__(b)</code>
Lớn hơn hoặc bằng	$a \geq b$	<code>a.__ge__(b)</code>

Bài 01: Tổng quan về ngôn ngữ Python

1. Làm việc với Python script

- ❑ Giới thiệu về ngôn ngữ Python
- ❑ Cài đặt môi trường thực thi
- ❑ Thư viện python

2. Lập trình cơ bản

- ❑ Lập trình hướng cấu trúc
- ❑ Lập trình hướng đối tượng OOP

3. Lập trình nâng cao

- ❑ Mô đun , gói
- ❑ Làm việc với file
- ❑ Quản lý file, lỗi và xử lý ngoại lệ
- ❑ Lập trình socket, http

Module và package

- ❑ Các module chuẩn: sys (system) , math (mathematics) , re (regular expressions)
- ❑ Load module sử dụng từ khóa import
- ❑ Người dùng có thể tự viết module, lưu với tên .py

```
import math  
print math.sqrt(100)
```

```
10
```


File

Các thao tác xử lý File trong Python diễn ra theo thứ tự sau: Mở tệp, Đọc hoặc ghi tệp, Đóng tệp.

Python có một hàm `open()` đã được tích hợp sẵn để mở một tệp. Hàm này trả về một đối tượng tệp, còn được gọi là *handle*, vì nó được sử dụng để đọc hoặc sửa đổi tệp.

Chế độ	Mô tả
r	Mở tệp để đọc.
w	Mở tệp để ghi dữ liệu. Tạo 1 tệp mới nếu tệp không tồn tại.
x	Tạo tệp.
a	Mở tệp để thêm dữ liệu vào cuối. Tạo 1 tệp mới nếu không tồn tại.
t	Mở tệp ở chế độ dạng văn bản.
b	Mở tệp ở chế độ dạng nhị phân.
+	Mở tệp để cập nhật.

File

Phương thức	Mô tả
<code>close()</code>	Đóng một tệp được mở.
<code>detach()</code>	Trả về luồng dữ liệu thô được phân tách từ bộ nhớ đệm.
<code>fileno()</code>	Trả về số nguyên (Đặc tả của tệp) của tệp.
<code>flush()</code>	Làm sạch bộ đệm của tệp.
<code>isatty()</code>	Trả về giá trị true nếu luồng của tệp kết nối với một thiết bị.
<code>read(n)</code>	Đọc nhiều nhất n ký tự từ tệp. Đọc cho tới khi kết thúc tệp nếu nó là giá trị âm hoặc None.
<code>readable()</code>	Trả về true nếu luồng của tệp có thể đọc.
<code>readline(n=-1)</code>	Đọc và trả về 1 hàng từ tệp. Đọc nhiều nhất là n byte.
<code>readlines(n=-1)</code>	Đọc và trả về danh sách các hàng trong tệp. Đọc nhiều nhất là n ký tự hoặc số byte được chỉ định.

Ngoại lệ

Python có nhiều ngoại lệ đã được tích hợp và được đưa ra khi chương trình gặp lỗi. Khi những ngoại lệ này xảy ra, trình thông dịch Python dừng quá trình xử lý hiện tại và chuyển nó cho quá trình khác cho đến khi nó được xử lý. Nếu không được xử lý, chương trình sẽ bị dừng lại.

```
try:  
    a = 1 / 0  
except ZeroDivisionError:  
    print("Lỗi 1 xảy ra")  
except (IndentationError, UnicodeError):  
    print("Lỗi 2 xảy ra")  
except:  
    print("Các lỗi còn lại xảy ra")
```


Ngoại lệ

- ❑ Trong lập trình Python, các ngoại lệ được đưa ra khi lỗi xảy ra trong thời gian thực thi. Chúng ta cũng có thể đưa ra các ngoại lệ theo cách thủ công bằng cách sử dụng từ khóa **raise**.
- ❑ Chúng ta có thể tùy chọn truyền các giá trị cho ngoại lệ để làm rõ lý do tại sao ngoại lệ đó được đưa ra.

```
raise KeyboardInterrupt("Lỗi xảy ra  
vì ...")
```


Ngoại lệ

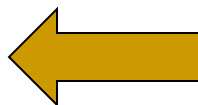
try...else

```
try:
    x = 1/1
    print(x)
except ZeroDivisionError:
    print("Cannot divide by 0!")
else:
    print("Nothing wrong.")
```



```
1.0
Nothing wrong.
```

```
Cannot divide by 0!
The 'try except' is finished!
```


try...finally

```
try:
    x = 1/0
    print(x)
except ZeroDivisionError:
    print("Cannot divide by 0!")
finally:
    print("The 'try except' is finished!")
```